Regres pojišťovny v případě, že škoda požárová vznikla z jisker vzlétnuvších z lokomotivy.

Následkem jisker vyletěvších z jedoucí lokomotivy vlaku vzňalo se několik doškových chalup, stojících poblíž kolejí a pojištěných proti ohni a lehlo popelem. Když pojišťovna vlastníkům chalup těchto škodu ohněm způsobenou nahradila, žalovala c. k. erár jako vlastníka dotyčné dráhy železné na náhradu obnosů, jež vyplatila pojištěným a opírala nárok svůj jednak o ustanovení smlouvy pojišťovací, dle něhož nastoupila, vyplativši odškodné, jako cessionářka v práva pohořelých vůči třetím osobám na náhradu škody, a jednak o § 10. lit. b) ministerského nařízení ze dne 14. září 1854 ř. z. č. 238, dle něhož ručí podniky železniční za škodu způsobenou na sousedních pozemcích, budovách atd. následkem nedostatečných opatření. Žalovaný erár popřel oprávněnost této žaloby a sice proto, poněvadž prý žalobkyně, zaplativši náhradu za škodu způsobenou ohněm, splnila jen smluvní závazek, jejž svého času dobrovolně převzala, a hájil zároveň i náhled, že § 10. lit. b) cit. nařízení platí jen ve prospěch pohořelých a nikoliv též osob třetích; vedle toho jsou prý také nárok poškozeného naproti osobě, jež škodu způsobila, na jedné, a vůči pojišťovně na druhé straně nároky totožnými, následkem čehož prý tu jde o tak zv. k o n k u r e n c i n á r o k ů (Anspruchskonkurrenz), která prý měla v zápětí, že zaplacením nároku jednoho zanikl i nárok, jenž s ním konkuroval, takže nárok zaplacením zaniknuvší žalobkyni vůbec postoupen býti nemohl.

Všecky tři stolice, mezi nimi i n e j v y š š í d v ů r s o u d n í, uznaly právem, že je regressní nárok pojišťovny co do důvodu opodstatněn.

V důvodech rozhodnutí nejvyššího soudu, vydaného dne 28. července 1909 pod č. j. $\frac{\text{Rv V. } 1449/9}{1}$, se mezi jiným praví: K náhledu žalovaného eráru, že ve případě tomto jde o t. zv. konkurenci nároků, přisvědčiti nelze. Náhrada, již poskytuje pojišťovna v případu, že nastoupila událost, jež škodu přivodila, není vůbec, nebo aspoň vždycky náhradou škody; mysleme si na příklad, že jde o pojištění na dožití. Avšak ani při pojišťování věcí nelze vždy mluviti o náhradě škody. Je-li účelem náhrady škody, aby byl stav majetkový, který byl porušen v neprospěch poškozeného, ze jmění osoby k náhradě zavázané po stránce hospodářské obnoven, tož neplatí zásada tato v případu, ve kterém platil pojištěný prémie po tak dlouhou řadu let, že úhrnná jich suma převyšuje obnos, jímž byla škoda nahražena; neboť ve případě takovémto byla poskytnuta náhrada z prémií zaplacených pojištěncem. V mnohých jiných případech, tak jmenovitě při pojištěních proti úrazu, poskytuje se náhrada v případu poškození nebo ztráty jistých částí těla, bez ohledu na to, byla-li s tím spojena i újma majetková. Náhrada škody není tudíž podstatným obsahem smlouvy pojišťovací; jest spíše podmínkou než příčinou pro

poskytnutí náhrady, by událost škodu působící nastala. Nastoupí-li tato událost, přebírá pojišťovatel následky poškození na sebe, nehradí je však za osobu, jež škodu způsobila, nýbrž, plně smlouvu, na místě osoby této. Jinakým, jak co do právního základu, tak i co do hospodářského účele jest nárok poškozeného naproti osobě, jež škodu způsobila; nárok tento je čistým nárokem na náhradu škody. Obdrží-li poškozený náhradu i od osoby, která škodu způsobila, příslušel by pojišťovně nárok proti tomu, jenž byl uspokojen, na vrácení. Zaplatí-li pojišťovna dřív než ten, jenž škodu způsobil, musí jí přijíti k dobru náhrada, již poskytne snad později osoba, jež škodu způsobila.

Dala-li si pojišťovna postoupiti za tohoto stavu věcí ve případě našem ve svých stanovách po stránce této případný nárok proti osobě, jež škodu způsobila, jest ujednání toto ujednáním přípustným a obsahuje cessi, která však není nikterak cessí bezúplatnou, poněvadž je právě tak, jako to jsou prémie, spolu s těmito úplatou za obnos poskytnutý na náhradu škody. Totéž hledisko, jež vyniká z ujednání tohoto, dochází výrazu i v novějším rakouském zákonodárství, tak v § 47. zákona o pojišťování dělníků proti úrazu ze dne 28. prosince 1887 ř. z. č. 1. z r. 1888 (k tomu čl. VII. odst. 4. zákona rozšiřovacího ze dne 20. července 1894) a v § 65. odst. 2. zákona ze dne 30. března 1888 ř. z. č. 33. Z toho plyne však, že uplatňujíc nárok proti osobě, jež škodu způsobila, na základě postupu, o němž byl přece žalovaný erár zpraven v každém případě alespoň žalobou, nevznáší pojišťovna nároku vlastního, nýbrž nárok odvozený, a že při tom padá tudíž na váhu kvalita nároku poškozeného. Poškozenému přísluší v případě našem nárok z § 10. zák. o konc. železných drah. Dráhy železné tu ručí za výsledek (Erfolghaftung), a není zapotřebí důkazu, že se dráha nějak provinila, pak-li bylo, jako ve případě našem, zjištěno, že je jednání dráhy (doprava, vyletěvší jiskry) s nastoupivší škodou ve příčinné souvislosti. Je proto také lhostejno, zmínil-li se odvolací soud o jakémsi zavinění dráhy. Bylo tudíž vysloveno právem všeobecným způsobem, že je žalovaný erár ku náhradě zavázán. K. K.

Kdo je „sousedem“ dráhy ve smyslu § 99. dopr. řádu železn. ze dne 16. listopadu 1851 č. 1 ř. z. ex 1852 a jaké povinnosti mu z toho plynou? K výkladu § 1042. obč. z.

Dvěma písemnými ofertami ze dne 22. listopadu 1905 nabídl M. L. ředitelství tehdy ještě nepostátněné sev. dráhy cís. Ferdinanda ve Vídni za lesní porost určený k vykácení

1. na knihovních p. č. 7885 a 7886 v B., pak 6975 a 6976 ve V. 6800 K,